

SPIS TREŚCI

Przedmowa	7

I. PAŃSTWO I SPOŁECZEŃSTWO

1. Stronnictwo, które nie mogło przegrać	11
2. W poszukiwaniu patrona	40
3. Klientela: więzi społeczne – grupa nacisku	62
4. Państwo Kościelne – Papiestwo – Rzeczpospolita: między absolutyzmem elekcyjnym a republiką szlacheckich obywateli.	86
5. Rzeczpospolita szlachecka: paradoks historii czy europejska norma?	106

II. DYPLMACJA

1. Opinie nuncjuszy apostolskich na temat Polski XVI–XVII wieku	123
2. Margrabia Luigi Bevilacqua i jego misja dyplomatyczna w 1609 roku	138
3. Marszałka Mikołaja Wolskiego poselstwo do Rzymu (1609–1610).	164
4. Źródła informacji papieskich dyplomatów	178
5. <i>Pompa Sarmatica</i> . Staropolski spektakl dyplomatyczny i jego zewnętrzne inspiracje	198
6. Dyplomacja – propaganda – pamięć historyczna. O realnych i o symbolicznych losach kilku warszawskich „miejsz pamięci” w czasach nowożytnych	225

III. PODRÓŻE

1. Turyści zza Alp w siedemnastowiecznym Rzymie. Ze sztambucha
Giovanniego Alto 245
2. Na cóż te koszty i trudy? W jakim celu w XVII wieku wysyłano
młodzież szlachecką na zagraniczne studia? 277
3. „Kupca do wekseltów i korespondencji listownej zjednawszy”.
Usługi bankowe w kontekście organizacji i finansowania
nowożytnych podróży po Europie 296
4. *Peregrinatio academica* czy *Grand Tour*? Podróże „do szkół”
w systemie edukacji staropolskiej 318
5. Podróżopisarstwo historyczne. 336

IV. ITALIA – RZECZPOSPOLITA

1. Italia – Rzeczpospolita. Włoskie oddziaływanie cywilizacyjne
w XVI–XVII wieku 377
2. Razem czy z osobna? Procesy integracji włoskich imigrantów
w Rzeczypospolitej szlacheckiej 407
3. „Do włoskiego bankietu na czczo nie usiedę”. Dlaczego włoską
kuchnię polubiliśmy dopiero w XX wieku? 443
4. Zastanawiająca asymetria. Kontakty polsko-włoskie we wczesnej
fazie epoki nowożytnej 462
5. Włoskie spojrzenie na Rzeczpospolitą i jej mieszkańców 494

Indeks osób 521

Indeks nazw geograficznych 541